



CENTRUM VOOR POLITIESTUDIES vzw

EINDACTIVITEITENVERSLAG 2013

(JANUARI 2013 - DECEMBER 2013)

## Inhoud

<b>1</b>	<b>STRUCTUUR VZW</b>	
1.1	ALGEMENE VERGADERING	3
1.1.1	Leden dd. 25/10/2013	3
1.1.2	Vergaderingen	5
1.2	RAAD VAN BESTUUR	5
1.2.1	Leden dd. 25/10/2012	6
1.2.2	Vergaderingen Raad van Bestuur	6
1.3	RAAD VAN ADVIES	8
1.3.1	Leden 2013	9
<b>2</b>	<b>CPS-STUDIEDAGEN 2013</b>	<b>9</b>
2.1	CPS-studiedag: "Schaalveranderingen"	9
2.2	CPS-studiedag "'t Salduz beter gaan?" Hoe de toekomstige 'EU-richtlijnen' implementeren in onze regelgeving?"	10
2.3	CPS-studiedag: "Tussen mens en recht: politie als hoeder van mensenrechten: feiten en dilemma's"	11
2.4	CPS-studiedag "Naar vernieuwing en versterking van de opsporing?" 24 september 2013, CC Ter Dilft, Bornem	11 11
2.5	CPS-studiedag: 'Politie- en hulpdiensten op één (communicatie)lijn?'	11
2.6	CPS-studiedag: "Loopbaanplanning bij de politie"	12
<b>3</b>	<b>CPS-COPRODUCTIES</b>	<b>12</b>
3.1	CPS-coproductie: "Nieuwe sociale media en de politie"	12
3.2	CPS-coproductie : Debatnamiddag – "Deontologie, integriteit en corruptie bij politie en inspectie"	13
3.3	CPS-coproductie: Studienamiddag: "Morele dilemma's in de politie en arbeidsinspectie: de (on)macht van een integriteitsbeleid"	13
<b>4</b>	<b>BELGIAN INTELLIGENCE STUDIES CENTRE - BISC</b>	<b>14</b>
4.1	Studienamiddag BISC: "Kroniek van mijn verborgen oorlog, 1941 – 1944" door Fernand Debreyne	14
4.2	Studienamiddag BISC: "Spionage tijdens en na de Koude Oorlog 'revisited'"	15
4.3	Internationale conferentie BISC: "Open source & social media intelligence"	15
<b>5</b>	<b>LEZINGEN EN DEBATTEN</b>	<b>16</b>
5.1	Debatnamiddag: "Burgers betrekken bij fenomeenbestrijding"	16
5.2	Debatavond : "Welke toekomst voor Dirco's en Dirjud's?"	17
<b>6</b>	<b>OPLEIDINGEN</b>	<b>17</b>
•	Cursus analyse van schriftelijke verklaringen (SCAN): 3-daagse basis cursus: 9-11 sept. 2013	17
•	Cursus analyse van schriftelijke verklaringen (SCAN): 2-daagse vervolgcursus: 16-17 sept. 2013	17

<b>7 ONDERZOEKSBEVORDERING</b>	<b>17</b>
7.1 CPS-coproductie: “De politierol bekeken door de bril van de burger”	18
7.2 CPS-coproductie: “Cameratoezicht slim bekeken. Over de effectiviteit van cameragebruik in de openbare ruimte”	19
7.3 CPS-coproductie: “Discretionaire ruimte bij uitvoerende politieambtenaren”	19
7.4 CPS-coproductie: “De wijk achter de Botsing. Hoe buurten omgaan met regelgedrag, sociaal conflict en wanorde en hoe de politie dit aanpakt.	20
<b>8 PUBLICATIES</b>	<b>20</b>
8.1 Cahiers Politiestudies	20
8.2 Reeks politiestudies	22
8.3 Cahiers Inlichtingenstudies	23
<b>9 PERSONEEL</b>	<b>23</b>
<b>10 FINANCIËN</b>	<b>23</b>

### 1.1 ALGEMENE VERGADERING

Leden van de algemene vergadering van de vzw zijn lid van het CPS. Leden treden vrijwillig toe en dragen bij tot de realisatie van de missie op vrijwillige basis. Zij zijn bereid belangeloos op te treden als werkende leden. Zij treden toe in persoonlijke naam en vertegenwoordigen geen instellingen, noch organisaties of belangengroepen.

Het CPS huldigt het principe dat de leden ervan zich vrij kunnen uitdrukken. Dit betekent dat zij in persoonlijke naam opinies kunnen verwoorden of verdedigen. Alle overige leden dienen hiermee respectvol om te gaan. Anders gezegd wordt in de schoot van het CPS geen rekening gehouden met hiërarchische verhoudingen die erbuiten mogelijkwijs spelen.

Kortom, het CPS moedigt iedereen die de missie ervan wenst te onderschrijven aan om zich actief in te zetten voor de realisatie van deze missie en dit wars van enige hiërarchische geleiding waarin men zich ook moge bevinden buiten de context van het CPS.

De rol en functie van de algemene vergadering betreft een algemene “werk”-vergadering, waarbij de voorstellen voor de diverse initiatieven initieel worden toegelicht, voorgesteld en goedgekeurd. Hier worden tevens de concrete uitvoering van die werkplannen en de inbreng van de leden afgesproken. Deze algemene vergadering vervult dus een functie waaruit het daadwerkelijk engagement en de betrokkenheid blijkt van de leden bij de werking van de vzw.

Daarnaast wordt de Algemene Vergadering minstens jaarlijks bijeengeroepen om een aantal belangrijke beslissingen te nemen die de wet voor dit orgaan uitdrukkelijk voorbehoudt, o.a. de goedkeuring van het budget en van de financiële rekeningen. In de algemene vergadering zetelen eveneens vertegenwoordigers van de lokale en de federale politie en academici.

#### 1.1.1 Leden dd. 25/10/2013

- Allaerts Dirk, Hoofdcommissaris, Federale Politie, Commissariaat-generaal
- André Marc, Commissaris, Dienstchef Federale Politie, DGA/DAO/BIO
- Bloeyaert Marc, Hoofdcommissaris, Directeur West-Vlaamse Politieschool
- Bockstaele Marc, Gewezen Hoofdcommissaris, Federale Gerechtelijke Politie Gent
- Broekaert Tom, Hoofdcommissaris, Federale Gerechtelijke Politie, DGJ/DJB
- Bruggeman Willy, dr. Hoofdcommissaris, Voorzitter Federale Politieraad, Professor, verbonden aan BeNeLux Universitair Centrum
- Ceuppens Gunter, Attaché, Coördinator internationale samenwerking – Noodplanning, Alg. Directie Crisiscentrum, FOD Binnenlandse Zaken
- Collier Alain, Hoofdcommissaris, Politiezone Sint-Niklaas
- Cools Marc, dr. Hoofddocent, Universiteit Gent, Vakgroep Strafrecht en Criminologie en Vrije Universiteit Brussel, Vakgroep Criminologie
- Crispel Mark, Hoofdcommissaris, Korpschef Politiezone Sint-Pieters-Leeuw, VICEVOORZITTER CPS
- D'haese Wim, Verbindingsofficier bij de Gouverneur Vlaams-Brabant
- De Bolle Catherine, Hoofdcommissaris, Commissaris-generaal van de federale politie
- De Brouwer Piet, Hoofdcommissaris, Nationale School voor Officieren
- De Kimpe Sofie, dr. Docent Vrije Universiteit Brussel, Vakgroep Criminologie
- Demaree Chaim, Wetenschappelijk medewerker, Vrije Universiteit Brussel, Vakgroep Criminologie
- Denolf Johan, Hoofdcommissaris, Directeur DGJ-DJF, Federale Politie
- De Pauw Evelien, Docent-onderzoeker, VIVES Kortrijk
- De Schrijver Annelies, Praktijkassistent, K.U.Leuven, Leuvens Instituut voor Criminologie
- De Vliieger Stanny, Hoofdcommissaris, Gerechtig Directeur, Federale Gerechtelijke Politie Antwerpen

- Devroe Elke, dr. Associated professor of Criminology, Leiden Law School - Institute for Criminal Law & Criminology
- Dillen Marc, Hoofdcommissaris, Directeur Politie school Vlaams-Brabant
- Dormaels Arne, Assistent, Hogeschool Gent, Departement Handelswetenschappen en Bestuurskunde
- Duchatelet Alain, gewezen Directeur-generaal Federale Politie, VICEVOORZITTER & DIRECTEUR CPS
- Easton Marleen, dr. Hoofddocent Opleiding Bestuurskunde, Universiteit Gent, Fac. Economie en Bedrijfskunde, Vakgroep Handelswetenschappen en Bestuurskunde
- Gunst Jean-Claude, Hoofdcommissaris, Directeur-Coördinator Mechelen
- Hasevoets Geert, Procesbegeleider, Provinciebestuur Limburg
- Hendrickx Eddie, gewezen Korpschef Politiezone Geel-Meerhout-Laakdal
- Lox Alwin, Hoofdcommissaris, Directeur HRM, Algemene Directie Federale Gerechtelijke Politie
- Loyens Kim, dr. Postdoctoraal onderzoeker, Katholieke Universiteit Leuven, Vakgroep Strafrecht, Strafvordering en Criminologie en Assistent professor bij het Departement Bestuur- en Organisationswetenschap, Universiteit van Utrecht
- Maesschalck Jeroen, dr. Hoofddocent, Katholieke Universiteit Leuven, Vakgroep Strafrecht, Strafvordering en Criminologie
- Martens Rigobert, Hoofdcommissaris, Federale Gerechtelijke Politie Brugge
- Ponsaers Paul, dr. Em. Gewoon Hoogleraar Universiteit Gent, Vakgroep Strafrecht en Criminologie, VOORZITTER CPS
- Philippaerts Jacques, Hoofdcommissaris, Verbindingsofficier bij de Provincie Limburg
- Putteman Paul, Hoofdcommissaris, Korpschef Politiezone Dendermonde
- Reynders Diane, Raadslid, Comité P
- Scharff Patricia, Beleidscoördinator DGS, Federale Politie, Alg. Directie van de Ondersteuning en het Beheer
- Scheemaker Filip, Verbindingsofficier, FOD Binnenlandse Zaken, Directie Veiligheids- en Preventiebeleid
- Snels Marc, Hoofdcommissaris, Korpschef Politiezone Noorderkempen
- Tirez Kurt, Hoofdcommissaris, Korpschef Politiezone AMOW
- Van Branteghem Jean-Marie, Hoofdcommissaris, Directeur-Generaal, Federale Politie, Alg. Directie van de Ondersteuning en het Beheer
- Van den Bossche Antionette, Hoofdcommissaris, Korpschef Politiezone Meetjesland-Centrum
- Van Den Broeck Tom, dr. Commissaris-auditor, Dienst Enquêtes, Comité P
- Vanderhallen Miet, dr. Docent, Onderzoeksgroep Rechtshandhaving Universiteit Antwerpen en Capaciteitsgroep Strafrecht en Criminologie Universiteit Maastricht
- Van Erck John, Hoofdcommissaris, Korpschef Politiezone Druivenstreek
- Vanhoyland Peter, Korpschef Politiezone Tervuren
- Van Nuffel Dirk, Hoofdcommissaris, Korpschef, Politiezone Brugge
- Van Parys Patrick, Hoofdcommissaris, Directeur Oost-Vlaamse Politieacademie (OPAC)
- Van Ryckeghem Dominique, dr. Adviseur Beleidssteuning Federale Politie, Commissariaat-Generaal
- Van Wallegghem Pim, Substituut Procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Brussel
- Verhage Antoinette, dr. Assistent, Universiteit Gent, Vakgroep Strafrecht en Criminologie
- Verwee Isabel, dr. Adviseur, Federale Politie, Alg. Directie van de Ondersteuning en het Beheer
- Vissers Jack, Hoofdcommissaris, korpschef Politiezone KASTZE
- Vynckier Gerwinde, dr. vrijwillig wetenschappelijk medewerker, Universiteit Gent, Vakgroep Strafrecht en Criminologie en forensic auditor bij I-Force
- Wauters Eric, adjunct-secretaris Vaste Commissie van de Lokale Politie

## 1.1.2 Vergaderingen

### 1.1.2.1 Algemene vergadering 18 april 2013

1. Goedkeuring van het verslagen van de Algemene Vergaderingen van 25 oktober 2012
2. Financiën 2013
3. Financiën – jaarrekening 2012
4. Financiën – stand van zaken Fondsenwerking
5. Stand van zaken scriptieprijs
6. Varia

### 1.1.2.2 Algemene vergadering 18 november 2013

1. Goedkeuring van de verslagen van de Algemene Vergaderingen van 18 april 2013
2. Toelichting over doelgroepverruiming
3. Samenstelling raad van bestuur en algemene vergadering: benoemingen en ontslagen
4. Financiën – stand van zaken Fondsenwerking
5. Themazetting Cahiers Politiestudies 2015
6. Themazetting CPS-Studiedagen 2015
7. CPS-studiedagen 2014
8. CPS-coproducties
9. Opleidingen CPS
10. Lezingen en debatten
11. Onderzoeksbevordering
12. Varia

## 1.2 RAAD VAN BESTUUR

Het Centrum voor Politiestudies heeft een raad van bestuur. Deze vergadert maandelijks en bestaat uit vertegenwoordigers van de lokale en federale politie én academici. De samenwerking tussen deze politiediensten en de academische wereld blijkt dus niet alleen uit de vormgeving en de inhoud van de georganiseerde activiteiten maar zij zit reeds in de structuur van het CPS verweven.

Het komt de raad van bestuur toe de verschillende mandaten van de bestuursleden te definiëren. Het gaat minimaal om een voorzitter, een bestuurder financiën, en een bestuurder verslaggeving. Andere mogelijke mandaten zijn : een bestuurder externe relaties, een coördinator studiedagen, een coördinator publicaties, een coördinator opleidingssamenwerking, een coördinator werkvormen, een coördinator documentatie en communicatie en een bestuurder onderzoeksbevordering.

Onder de bestuurders worden, naast de voorzitter, twee ondervoorzitters aangewezen. Daarnaast werd sinds juli 2012 ook een directeursfunctie toegevoegd. De bestuurders worden benoemd door de algemene vergadering en de mandaten worden binnen de raad verdeeld. De raad van bestuur kan voor het behandelen van bepaalde punten om de aanwezigheid verzoeken van externe experts. De raad van bestuur coördineert de werking van het centrum en doet voor de concrete uitwerking ervan een beroep op de medewerking van leden van de algemene vergadering.

De agenda van deze raad van bestuur gaat meer in de richting van interne visievorming als toetsingskader voor de beoordeling van voorstellen betreffende acties, werkzaamheden zoals voorgesteld in de bijeenkomsten van de nieuwe algemene vergadering (die een viertal keer per jaar vergadert).

### 1.2.1 Leden dd. 25/10/2012

- Bockstaele Marc, Hoofdcommissaris, Federale Gerechtelijke Politie Gent
- Crispel Mark, Hoofdcommissaris, Korpschef Politiezone Sint-Pieters-Leeuw, VICEVOORZITTER
- D'haese Wim, Verbindingsofficier bij de Gouverneur Vlaams-Brabant
- De Pauw Evelien, Docent-onderzoeker, Katho-Ipsoc Kortrijk
- De Vlieger Stanny, Hoofdcommissaris, Gerechtelijk Directeur, Federale Gerechtelijke Politie Antwerpen
- Devroe Elke, dr. Associated professor of Criminology, Leiden Law School - Institute for Criminal Law & Criminology
- Duchatelet Alain, gewezen Directeur-generaal, Federale Politie, VICEVOORZITTER CPS en DIRECTEUR CPS
- Easton Marleen, dr. Hoofddocent Opleiding Bestuurskunde, Universiteit Gent, Fac. Economie en Bedrijfskunde, Vakgroep Handelswetenschappen en Bestuurskunde
- Ponsaers Paul, dr. Em. Gewoon Hoogleraar Universiteit Gent, Vakgroep Strafrecht en Criminologie, VOORZITTER CPS
- Tirez Kurt, Hoofdcommissaris, Korpschef Politiezone AMOW
- Vanhoyland Peter, Korpschef Politiezone Tervuren
- Van Parys Patrick, Hoofdcommissaris, Directeur Oost-Vlaamse Politieacademie (OPAC)
- Verhage Antoinette, dr. Assistent, Universiteit Gent, Vakgroep Strafrecht en Criminologie, Onderzoeksgroep SVA

### 1.2.2 Vergaderingen Raad van Bestuur

#### 1.2.2.1 Raad van Bestuur van 24 januari 2013

1. Goedkeuring van het verslag van de Raad van Bestuur van 7 december 2012
2. Functie Fondsenwerving 2013
3. Stand van zaken subsidies
4. Financiën – stand van zaken rekeningen
5. Publicatiebeleid
6. CPS-studiedagen
7. CPS-coproducties
8. BISC
9. Onderzoeksbevordering
10. Lezingen en debatten
11. SCAN-basiscursus van 9 tot 11 september 2013 en SCAN-cursus gevorderden 16-17 september 2013
12. Varia

#### 1.2.2.2 Raad van Bestuur van 28 februari 2013

1. Goedkeuring van het verslag van de Raad van Bestuur van 24 januari 2013
2. Actieplan functie 'Lezingen en debatten' voor 2013
3. Nieuw organigram
4. Financiën – stand van zaken rekeningen
5. Publicatiebeleid
6. CPS-studiedagen
7. CPS-coproducties
8. BISC
9. Onderzoeksbevordering
10. Lezingen en debatten
11. SCAN-basiscursus van 9 tot 11 september 2013 en SCAN-cursus gevorderden 16-17 september 2013
12. Varia

### 1.2.2.3 Raad van Bestuur van 17 mei 2013

1. Goedkeuring van het verslag van de Raad van Bestuur van 18 april 2013
2. Financiën –stand van zaken rekeningen
3. Huisvesting CPS
4. Publicatiebeleid
5. Functie Opleidingssamenwerking
6. Actieplan functie “Externe communicatie”
7. CPS-studiedagen
8. CPS-coproducties
9. BISC
10. Onderzoeksbevordering
11. Lezingen en debatten
12. SCAN-basiscursus van 9 tot 11 september 2013 en SCAN-cursus gevorderden 16-17 september 2013
13. Varia

### 1.2.2.4 Raad van Bestuur van 4 juli 2013

1. Goedkeuring van het verslag van de Raad van Bestuur van 17 mei 2013
2. Financiën – stand van zaken rekeningen en begroting 2013
3. Functie Opleidingssamenwerking
4. CPS- studiedagen
5. CPS-coproducties
6. BISC
7. Onderzoeksbevordering
8. Lezingen en debatten
9. SCAN-basiscursus van 9 tot 11 september 2013 en SCAN-cursus gevorderden 16-17 september 2013
10. Discussie over mogelijke groeipaden van het CPS
11. Varia

### 1.2.2.5 Raad van Bestuur van 25 mei 2012

1. Goedkeuring van het verslag van de Raad van Bestuur van 16 april 2012
2. Discussie over werking en samenstelling van de Raad van Bestuur
3. Financiën – stand van zaken rekeningen
4. Financiën – stand van zaken fondsenwerking
5. Cps-studiedagen
6. CPS-coproducties
7. CPS-coproductie BISC
8. Onderzoeksbevordering
9. Alternatieve werkvormen
10. SCAN-basiscursus: van 11 tot 13 september 2012
11. Publicatiebeleid
12. Communicatie / externe relaties
13. Opleidingssamenwerking
14. Varia

### 1.2.2.6 Raad van Bestuur van 16 september 2012

1. Goedkeuring van het verslag van de Raad van Bestuur van 4 juli 2013
2. Financiën – stand van zaken rekeningen en begroting 2013
3. Financiën: structureel partnership
4. Publicatiebeleid



5. Functie Opleidingssamenwerking
6. CPS-studiedagen
7. CPS-coproductie
8. BISC
9. Onderzoeksbevordering
10. Lezingen en debatten
11. SCAN-basiscursus van 9 tot 11 september 2013 en SCAN-cursus gevorderden 16-17 september 2013
12. Werkgroepen 2014
13. Varia

#### 1.2.2.7 Raad van Bestuur van 18 november 2013

1. Goedkeuring van het verslag van de Raad van Bestuur van 18 oktober 2013
2. Algemene werking
3. Financiën – stand van zaken rekeningen
4. Financiën: structureel partnership
5. Publicatiebeleid
6. Opleidingen CPS
7. CPS-studiedagen
8. CPS-coproducties
9. Debatavonden
10. BISC
11. Onderzoeksbevordering
12. Varia

#### 1.2.2.8 Raad van Bestuur 12 december 2013

1. Goedkeuring van het verslag van de Raad van Bestuur van 18 november 2013
2. Algemene werking
3. Financiën – stand van zaken rekeningen
4. Financiën: structureel partnership
5. Publicatiebeleid
6. Opleidingen CPS
7. CPS-studiedagen
8. CPS-coproducties
9. Debatavonden
10. BISC
11. Onderzoeksbevordering
12. Varia

### 1.3 RAAD VAN ADVIES

Het Centrum voor Politiestudies heeft in de laatste jaren een grondige professionalisering doorgemaakt. Die professionalisering was de uitgelezen kans om het centrum te ondersteunen met een Raad van Advies. In deze Raad van Advies zetelen vooral prominenten die zijn tewerkgesteld in diverse maatschappelijke sectoren. De samenstelling van deze raad weerspiegelt de brede en actieve maatschappelijke positie die het centrum inneemt.

De Raad van Advies is een onafhankelijk orgaan dat de Raad van Bestuur ondersteunt en adviseert bij het nemen van strategische beslissingen met betrekking tot keuzes die dienen gemaakt in de inhoudelijke werking van de vereniging, meer bepaald in functie van de te ontwikkelen aandachtspolen naar de toekomst. In dit opzicht is het van belang te onderstrepen dat het centrum zich uitdrukkelijk als bindteken tussen samenleving en politie wil opstellen en minder uitgesproken met louter intern politieke aangelegenheden wenst in te laten. De Raad van Advies adviseert het bestuur dus over de strategie en de hoofdlijnen van

het strategisch beleid. Tevens fungeert de Raad van Advies als klankbord voor de Raad van Bestuur.

De Raad van Advies wordt voorgezeten door de heer Herman Balthazar, Ere-gouverneur van de Provincie Oost-Vlaanderen.

### 1.3.1 Leden 2013

- Aelterman Guy, Kabinetschef Vlaams Minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, Pascal Smet
- Berx Cathy, Gouverneur Antwerpen namens de Conferentie van Gouverneurs
- Eddy Boydens, Orde van de Vlaamse Balies (vertegenwoordigd door Dominique Matthys, bestuur)
- Bourdoux Gil, Voorzitter Centre d'Etudes sur la Police
- Brabant Jean-Marie, voorzitter, Vaste Commissie van de lokale politie
- Bruggeman Willy, dr. Voorzitter van de Federale Politieraad
- Cornelis Michel, Arrondissementscommissaris Vlaams Brabant
- De Bolle Catherine, Commissaris-generaal Federale Politie
- De Clerck Hilde, Secretaris-generaal, COESS-BVVO/APEG (Europese Overkoepelende Organisatorische Beveiligingsdiensten)
- Demey Luc, Departementshoofd VIVES Kortrijk namens VLHORA
- Farcy François, Federale Politie, Algemene Directie van de Gerechtelijke Politie (DGJ) (onder voorbehoud)
- Gunther Moor Lodewijk, Projectsecretaris, Stichting Maatschappij en Veiligheid (NL)
- Harrewyn Anita, Procureur-generaal te Gent
- Hubeau Bernard, dr. Universiteit Antwerpen, Vice-decaan Faculteit Rechten
- Libois Olivier, Directeur-generaal, Federale Politie, Algemene Directie van de Bestuurlijke Politie (DGA)
- Reynders Diane, Raadslid Comité P
- Siscot Jean-Marie, Voorzitter Hoge Raad voor de Justitie (gevraagd)
- Tops Pieter, dr. Lid College van Bestuur van de Politieacademie (NL)
- Van Branteghem Jean-Marie, Directeur-generaal, Federale Politie, Algemene Directie van de Ondersteuning en het Beheer (DGS)
- Van Heddeghem Koen, Stafmedewerker Politie en Veiligheid, Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
- Willekens Philip, Directeur-generaal Alg. Directie Veiligheid en Preventie, FOD Binnenlandse Zaken

## 2 CPS-STUDIEDAGEN 2013

Het CPS organiseert studiedagen en seminars in eigen beheer, de zogenaamde CPS-studiedagen. Een studiedag heeft meestal betrekking op één thema. De thema's sluiten vaak nauw aan bij actuele politie- of veiligheidsvraagstukken in het politielandschap of hebben betrekking op academische politie- of veiligheidsvraagstukken, die binnen de onderzoekswereld bijzondere belangstelling genieten.

### 2.1 CPS-studiedag: "Schaalveranderingen"

28 februari 2013, Oost-Vlaamse Politieacademie OPAC, Gent

Piloot: Paul Ponsaers

Bij herhaling wordt vandaag de vraag gesteld of België als "klein land" met 195 autonome politiezones wel de uitdagingen aankan die zich in een hedendaagse geglobaliseerde samenleving stellen.

Zijn de huidige zones niet te klein, of minstens een aantal ervan? Vele observatoren verwijzen hierbij naar de evoluties die zich in het buitenland voordoen. Zo wordt gekeken naar Engeland & Wales, waar de reeds forse county-forces worden aangemaand te groeien tot robuuste korpsen van minimaal 4.000 manschappen. Of naar Nederland, waar de overheid heeft beslist de 25 regiokorpsen (die veel groter zijn dan de zonale korpsen in ons land) om te vormen tot één nationale politie. Korpsen moeten voldoende solied zijn om op te kunnen tegen de uitgadingen die zich vandaag stellen, zo houden voorstanders voor. Is dat zo, of wordt het gevaar van bureaucratisering hiermee groter, en wordt politie hierdoor een log apparaat? Of is het een opportuniteit om deze grote zones beter af te stemmen op de te herschikken gerechtelijke territoria? Of is het voor de hand liggend afstemming te zoeken met de provinciale schaal? Hoever staat het daar overigens mee, met die gerechtelijke en bestuurlijke hervorming?

Andere observatoren beklemtoonden echter het belang van de lokale verbondenheid. Ook waarschuwen zij voor een te grote afstand tussen het lokaal bestuur en grotere politiezones. België is een land waar de gemeentelijke autonomie een belangrijke realiteit is, die niet zomaar kan weggedrukt worden vanuit rationaliseringsperspectief, zo wordt dan voorgehouden. Overigens is een gemeenschapsgerichte politie een politie die noodzakelijkerwijs dicht moet staan bij de lokale bevolking, vinden deze voorstanders. Is dat zo? Staan grotere zones dit echt in de weg, zo vroegen wij ons af? Is fusering van zones echt nodig, of kan er veel gedaan worden op het vlak van interzonale samenwerking of inrichting van ruimere politiezorgregio's, zonder daarom de bestaande zones te moeten herschikken? Moeten we dat doen op basis van vrijwilligheid, of moet de federale overheid daar dwingender in tussenkomen?

Overigens vroegen we ons ook af in welke mate de federale component van de geïntegreerde politie beter afstemming kan zoeken met de veranderende realiteit? Hoe moet dat gaan in de toekomst, met een hervormde gerechtelijke en provinciale realiteit? Hoe sluiten daar dan de FGP's best op aan en hoe kunnen zij zich hierop voorbereiden? Of moeten de dirco's aansluiting zoeken op provinciaal niveau, en welke manier moet dat dan? Daarenboven dringen zich een reeks van vragen op over afstemming met andere operationele schalen van hulpdiensten, zoals deze van de brandweer en de medische diensten.

## 2.2 CPS-studiedag "'t Salduz beter gaan?" Hoe de toekomstige 'EU-richtlijnen' implementeren in onze regelgeving?"

27 maart 2013, CC Ter Vesten, Beveren

Piloot: Marc Bockstaele

De huidige 'Salduzwet' is geen eindpunt. Europese richtlijnen voorzien in een belangrijke uitbreiding van de bijstand van de advocaat tijdens het verhoor van personen aan wie een misdrijf kan ten laste gelegd worden. De Dienst voor het Strafrechtelijk beleid (DSB) van de FOD Justitie bereidt op basis van deze richtlijnen voorstellen voor de wetgever voor, die op de studiedag zullen besproken worden. De DSB zal ook een cijfermatig en kwalitatief overzicht presenteren van 1 jaar toepassing van de Salduzwet. In de namiddag worden enkele problemen behandeld die rechtstreeks in verband staan met de toepassing van de huidige 'Salduzwet', zoals de gevolgen van een accusatoir rechtssysteem op het terrein, gebruik en problemen van de webapplicatie voor het verwittigen van de advocaat, de status van een verhoorblad als bijlage aan een proces-verbaal, de (on)zin van de mededeling van 'Franchimont- en Salduzrechten' aan kinderen jonger dan 10 jaar en de toepassing van de 'Salduzwet' voor de inspecteurs van de talrijke inspectiediensten bij de ministeries. Ten slotte gaven vertegenwoordigers van magistratuur, advocatuur en politie hun mening geven over de te verwachten uitbreiding van de rechten van verdediging.

### 2.3 CPS-studiedag: "Tussen mens en recht: politie als hoeder van mensenrechten: feiten en dilemma's"

5 juni 2013, Dossin Kazerne Mechelen

Piloot: Sofie de Kimpe

Niemand betwijfelt dat de politie in onze maatschappij een gemakkelijke taak heeft. De rol die ze moeten spelen is allesbehalve duidelijk: enerzijds wordt de politieambtenaar als de dienaar van de wet beschouwd en anderzijds wordt van politiemensen verwacht dat ze handelen naar 'de geest' van de wet. We zouden er kunnen van uitgaan dat het antwoord te vinden is in de taakomschrijving en de wettelijke bevoegdheden van de politie, maar ook dit lijkt niet altijd garanties te bieden voor een professioneel politieoptreden.

De handhaving van mensenrechten in het politiewerk lijkt een kader te bieden voor de rol en de taak van de politie en de professionalisering ervan. Mensenrechten worden gezien als een algemeen gedragen bundel van rechtvaardige eisen van de burgers tegenover de staat en haar organen. Daarnaast zijn het evenzeer rechten die gedragen worden door de politiemensen.

In deze studiedag werd vanuit dit perspectief nagaan welke betekenis mensenrechten kan hebben voor de politie en het politiewerk. Welke zijn de uitdagingen van morgen voor de politie inzake de handhaving van mensenrechten in het politiewerk? Wat is de rol van de leidinggevendenden daarin? Wat is de rol van de overheid en de controlerende instanties in de wijze waarop de politie haar mensenrechten handhaaft?

### 2.4 CPS-studiedag "Naar vernieuwing en versterking van de opsporing?"

24 september 2013, CC Ter Dilft, Bornem

Deze studiedag vertrok vanuit de confronterende vraag: is de opsporing professioneel? Ondanks de affaire Dutroux en de politiehervorming die hieruit voortvloeide, is de stelling dat er niet voldoende is geïnvesteerd in het opsporingsproces. Ook de aanbevelingen van het Comité P naar aanleiding van het onderzoek naar Annick Van Uytsel, hebben geen momentum kunnen creëren om de opsporing verder te professionaliseren. Tijdens deze studiedag werd de analyse van het opsporingsproces gemaakt om vervolgens te belichten hoe het veranderingsproces kan gebeuren. Het Nederlandse programma 'versterking van de opsporing' is een inspiratiebron. Naar analogie met dit programma hoeft niet de gehele organisatie in vraag te worden gesteld. Prioritair kan worden ingezet op verbetering en vernieuwing van processen, systemen, middelen en human resourcesbeleid.

Het Centrum voor Politiestudies wou met deze studiedag het debat op gang trekken rond de noodzaak van een kwaliteitsimpuls in de opsporing. De focus ligt op afbreukgevoelige onderzoeken, maar de discussie moet ruimer worden gevoerd. Volgende vragen worden onder meer gesteld: Is er een visie op de opsporing? Wie heeft de regie en het mandaat? Hoe wordt een grootschalig onderzoek gevoerd volgens de regels van de kunst? Hoe kan men tunnelvisie vermijden? Wanneer is bewijs overtuigend? Hoe kunnen operationele analyse en tegenspraak de kwaliteit van het onderzoek verhogen?

### 2.5 CPS-studiedag: 'Politie- en hulpdiensten op één (communicatie)lijn?'

8 oktober 2013, PIVO, Asse

Politie- en hulpdiensten streven ernaar in een ketenbenadering te werken als het erop neerkomt de schadelijke gevolgen van ordeverstoringen, noodsituaties, misdrijven, rampen of ongevallen voor personen en goederen te voorkomen of te beperken.

In welke mate werkt die ketenbenadering afdoende? Wanneer komt er een enig hulpverzoekklok of beter wanneer komt er een concrete samenvoeging van de 100 en 101 oproepcentrales in een enkel noodoproepsysteem 112? Welke zijn de juridische en functionele obstakels tot het samenbrengen en samenwerken van verschillende disciplines onder

eenzelfde coördinerende autoriteit en hoe kunnen ze opgelost worden? Welke zijn de technische problemen bij het samenbrengen van politie- en veiligheidsdiensten onder één enkel communicatienetwerk? Kunnen, willen en mogen die diensten wel met elkaar praten over de maatregelen die ze elk in hun bevoegdheidsdomein overwegen of treffen? Welke zijn de knelpunten en mogelijkheden bij die communicatie? Hoe en door wie wordt aan de hulpzoekende een globaal en professioneel antwoord gegeven op zijn vraag om hulp? Hebben de nood- en interventieplannen wel voldoende oog voor het communicatieluik?

Een greep uit de vragen die op de studiedag werden onderzocht en dit samen met deskundigen inzake communicatietechnologie en specialisten uit de politie, de brandweer, de civiele bescherming, de medische sector, de bestuurlijke en gerechtelijke overheid en academici gespecialiseerd in de werking van politie- en hulpdiensten.

## 2.6 CPS-studiedag: “Loopbaanplanning bij de politie”

20 november 2013 – De Factorij, Schaarbeek

Piloot: Wim D’Haese

In een politieorganisatie met aandacht voor ‘employability’ stimuleert de leidinggevende zijn medewerkers om na te denken over de eigen ontwikkelmogelijkheden en mogelijke loopbaanstappen. Maar moeten die leiders zelf ook niet de kans krijgen om op een bepaald ogenblik een andere carrièrewending te nemen? Hoe worden de juiste leiders geselecteerd? Hoe kunnen zij optimaal voorbereid worden op hun taak? Hoe kan de organisatie hen blijvend de mogelijkheid geven om hun talenten te ontplooiën, overeenkomstig hun individuele verwachtingen en de doelstellingen van de organisatie? Kunnen we wat leren uit het leiderschap buiten de politie-organisatie? Wat met ‘einde-mandaatsleiders’ en hoe organiseer je ‘de-motie’ in plaats van promotie? Allemaal prangende vragen waarop we een antwoord zochten tijdens de studiedag. We gingen samen met specialisten op zoek naar inzichten en goede praktijken om de gewenste duurzame inzetbaarheid van leiders te bevorderen..

## 3 CPS-COPRODUCTIES

Naast het organiseren van studiedagen in eigen beheer wordt er regelmatig een beroep gedaan op het CPS door externe (politie) organisaties om studiedagen te organiseren of mee te ondersteunen, de zogenaamde CPS-coproducties Veiligheidsstudies. Het CPS stelt daarbij zijn expertise ter beschikking aan een externe organisatie en werkt hierbij intensief samen met diverse partners van de maatschappelijke veiligheidsketen. In deze werkvorm biedt het secretariaat van het CPS steun aan de organisatie van een studiedag onder de vorm van logistieke ondersteuning of marketingsteun (vb. gebruik van logo CPS). In ruil voor de ondersteuning wordt het logo van het CPS vermeld bij alle PR van de betreffende studiedag (uitnodiging, documentatiemap, etc.) Voor het CPS betekent deze activiteitenstroom een extra bron van inkomsten en een extra vorm van marketing.

### 3.1 CPS-coproductie: “Nieuwe sociale media en de politie”

19 maart 2013, Bibliotheek Permeke te Antwerpen

Studienamiddag in samenwerking met uitgeverij Maklu, Panopticon en het Belgian Cybercrime Centre of Excellence for Training, Research & Education

In korte tijd hebben nieuwe sociale media de wereld veroverd. Ontegenzeggelijk vormen zij een uitdaging voor de politie, zowel in positief als in negatief opzicht. Nieuwe sociale media bieden de politie de mogelijkheid anders dan gebruikelijk met burgers te communiceren. Zij vormen ook een interessante informatiebron voor de politie. Maar nieuwe sociale media kunnen ook aan de wieg staan van rellen en andere vormen van sociale onrust. Denk in dit verband aan de rellen in het Groningse Haren van september 2012. Een oorspronkelijk onschuldig berichtje met een uitnodiging voor een verjaardagsfeestje op Facebook culmineerde in rellen, plunderingen en vernielingen.

Welke mogelijkheden bieden de nieuwe sociale media aan de politie om de veiligheid en leefbaarheid te bevorderen? Met welke bedreigingen dient de politie rekening te houden? Het tijdschrift Panopticon besteedde in het derde nummer van vorig jaar aandacht aan het onderwerp nieuwe sociale media. De deelnemers aan de studienamiddag ontvangen een exemplaar van deze uitgave van Panopticon.

### 3.2 CPS-coproductie : Debatnamiddag – “Deontologie, integriteit en corruptie bij politie en inspectie”

25 april 2013 bij Uitgeverij Maklu te Antwerpen

In samenwerking met Maklu Uitgevers en onderzoeksgroep Governing and policing society (GaPS)

Op federaal, Vlaams en lokaal niveau zijn de laatste jaren heel wat initiatieven genomen om werknemers gevoelig te maken voor integriteitskwesties. Zo ook bij de federale en lokale politiediensten en bij de bijzondere inspectiediensten. Toch kunnen we nog niet spreken over een volwaardig integriteitsbeleid: integriteit wordt maar al te vaak als een voorbijgaande trend voorgesteld, initiatieven staan of vallen om budgettaire redenen of integriteitsprojecten worden opgezet zonder na te denken over wat men ermee wil bereiken. In september 2012 verscheen al het boek ‘Integriteit en deontologie binnen de politie’ (Cahier Politiestudies nr. 24). Met deze debatnamiddag wilden we de discussie verder zetten en zo bijdragen aan de uitbouw van een doordacht en zinvol integriteitsbeleid.

Deze debatnamiddag was in de eerste plaats gericht op politie en bijzondere inspectiediensten, maar stond ook open voor alle ambtenaren die werken aan integriteit binnen de publieke sector en bereid zijn ervaringen uit te wisselen over genomen integriteitsinitiatieven.

Een aantal vragen stonden centraal tijdens deze debatnamiddag: Wanneer spreken we van een integriteitsbeleid? Zijn integriteitstrainingen nuttig? Zijn ook de zwaardere integriteitsinbreuken zoals corruptie bespreekbaar en hoe?

### 3.3 CPS-coproductie: Studienamiddag: “Morele dilemma’s in de politie en arbeidsinspectie: de (on)macht van een integriteitsbeleid’

30 mei 2013, Aula Zeeger Van Hee, K.U.Leuven, FAC. Rechtsgeleerdheid

Deze studienamiddag was een initiatief van het Leuven Instituut voor Criminologie (K.U.Leuven) in samenwerking met het Centrum voor Politiestudies.

Politieambtenaren en arbeidsinspecteurs worden dagdagelijks geconfronteerd met morele dilemma’s. “Buig ik procedureregels naar mijn hand om sneller resultaat te behalen?”, “Verklik ik een collega die een deontologische fout heeft gemaakt?”, “Behandel ik een verdachte wat ruwer om een bekentenis af te dwingen?” De centrale vraag in deze studienamiddag was met welke morele dilemma’s beide beroepsgroepen te maken krijgen en hoe een integriteitsbeleid hen hierbij kan helpen.

Dr. Kim Loyens van de KU Leuven onderzocht in haar doctoraatsstudie hoe rechercheurs in de Federale Politie en sociale controleurs in de inspectiedienst Toezicht op de Sociale Wetten in de praktijk omgaan met diverse morele dilemma’s. Zij heeft op deze studienamiddag de belangrijkste resultaten van haar doctoraatsstudie voorgesteld. Daarna heeft prof. Muel Kaptein van de Erasmus Universiteit Rotterdam, tegen de achtergrond van zijn jarenlange onderzoeks- en adviseringservaring in organisaties in de private en publieke sector, gereflecteerd over de rol die een integriteitsbeleid kan spelen. Hoe kan een organisatie haar personeelsleden ondersteunen in het omgaan met morele dilemma’s? Dan volgden enkele praktijkcasussen uit het werkveld. Dhr. Guido Loenders heeft toegelicht wat de meerwaarde is van een ethische code en trainingen deontologie bij Toezicht op de Sociale Wetten. Hoofdcommissaris Philip Pirard, korpschef van de politiezone HAZODI, heeft vervolgens gereflecteerd over het belang van ethisch leiderschap bij het remediëren van integriteitsschendingen in een lokale politiezone en het omgaan met ethische kwesties. De

studienamiddag werd afgesloten met een blik naar de toekomst door Commissaris-Generaal Catherine De Bolle die het beleidsplan voor een integriteitsbeleid in de Federale Politie heeft voorgesteld.

Deze studienamiddag stond open voor onderzoekers, studenten, politieambtenaren, arbeidsinspecteurs, magistraten, maar ook professionals uit andere sectoren die geïnteresseerd zijn in mogelijkheden en beperkingen van een integriteitsbeleid bij het ondersteunen van personeelsleden in het omgaan met morele dilemma's.

#### **4 BELGIAN INTELLIGENCE STUDIES CENTRE - BISC**

De samenwerking tussen politie en wetenschap hoeft niet te betekenen dat andere actoren in veiligheid niet zouden kunnen betrokken worden bij het uitwerken van initiatieven en niet tot het doelpubliek zouden kunnen behoren van deze initiatieven. De ruime veiligheids sfeer en de maatschappelijke vraagstukken en problemen die deze met zich meebrengt, hebben immers voordeel bij een maximale betrekken van de actoren die hierin een rol spelen.

In 2010 namen een aantal 'professionals' uit de Belgische inlichtingengemeenschap en academici het heft in handen met de oprichting van het 'Belgian Intelligence Studies Center' of 'BISC'. Onder de vleugels van het Centrum voor Politiestudies vzw of 'CPS vzw' wenst het 'BISC' als studiecentrum voor inlichtingenstudies en inlichtingen- en veiligheidsdiensten en de wetenschappelijke gemeenschap dichter bij elkaar te brengen en een bijdrage te leveren aan het oplossen van maatschappelijke inlichtingen-vraagstukken. Deze samenwerking komt tot uiting in het organiseren van een tweetal studiedagen en publicaties per jaar. Het is evident dat het 'BISC' ook een drijvende kracht dient te worden in het stimuleren van het wetenschappelijk onderzoek ter zake.

##### **4.1 Studienamiddag BISC: "Kroniek van mijn verborgen oorlog, 1941 – 1944" door Fernand Debreyne**

19 maart 2013 – Zaal « Luc - Marc » - Veiligheid van de Staat, 1000 Brussel

De Inlichtingen en Actiediensten waarvan de activiteiten startten in de vroege zomer van 1940, maar zich hoofdzakelijk verder ontwikkelden vanaf 1941, dienden tijdens de Duitse bezetting tijdens WO II als actieve netwerken op het Belgische grondgebied voor de Veiligheid van de Staat die sinds november 1940 in Londen haar activiteiten in ballingschap verder zette.

Ze verzamelden politieke, economische en militaire informatie en stuurden ze door naar Londen. Aldaar werd de informatie behandeld door zowel de Sectie Inlichtingen van de Veiligheid van de Staat en door de Britse 'Secret Intelligence Service'. Maar deze netwerken verrichtten ook acties op Belgisch grondgebied (sluikpers, sabotage, ontsnappingslijnen, ...). De Staatsveiligheid te Londen trachtte, met wisselend succes, hun acties te overkoepelen en te coördineren, maar zorgde er ook voor dat de verschillende netwerken en hun acties los van elkaar opereerden. Ze financierde de netwerken, stuurde verbindingsgagenten en radioposten met hun 'pianisten', alsook ander materiaal, ... afhankelijk van de soms moeilijke relatie met de Britse SOE en de SIS, die zorgden voor de logistieke en technische steun.

Van de verschillende netwerken was 'Luc-Marc' qua omvang een van de belangrijkste. Deze stond in voor in totaal meer dan 3.635 agenten en medewerkers, alsook 1.340 occasionele medewerkers. Het netwerk was opgericht in de zomer van 1940 en kreeg al snel te maken met vele arrestaties door de Duitse contraspionage (december 1941 – oktober 1942 – maart 1943). Maar ook omwille van onvoorzichtigheden van enkelen. Toch besloegen vele van hun activiteiten een groot deel van het Belgische grondgebied en duurden ze tot aan de bevrijding. Het netwerk verzamelde erg veel militaire inlichtingen en droeg tot 1942 ook bij aan sabotage-acties.

Fernand Debreyne, alias Rodolphe oftewel VN/RK/24, die actief was vanaf 1941, in de 'Dienst Luc' nam ons mee in zijn verhaal. Een rijk verhaal over het leven en de activiteiten tijdens de

oorlog, gevoed door jaren van reflexie en bezinking. Hij werd benoemd als kapitein Inlichtingen en Actieagent en werd gedecoreerd voor zijn verdiensten en engagement.

#### 4.2 Studienamiddag BISC: “Spionage tijdens en na de Koude Oorlog ‘revisited’”

10 juni 2013 – Zaal “Luc-Marc”, Veiligheid van de Staat, te Brussel

Spionage is zo oud als de wereld. Het dateert al vanaf de eerste tekenen van beschaving, zelfs toen al wilde men weten wat er bij de burens aan de hand was. Bereidde men een militair offensief voor? Had men expansionistische gedachten? Of wou men industriële geheimen aan de concurrentie ontfutselen? Klassieke spionage is in de eerste plaats een staatsaangelegenheid. Deze klassieke spionage bestaat er in een clandestien netwerk van informanten aan te leggen in een rivaliserend land om zo gevoelige informatie te verzamelen, om de eigen positie te versterken of die van de tegenstander te destabiliseren. Het speelveld is dan eens militair, dan wel economisch, dan wel politiek. In tijden van oorlog is spionage ‘booming business’, zelfs al is deze niet formeel afgekondigd. Het hoeft niet te verbazen dat men tijdens de Koude Oorlog tussen de twee grootmachten dan ook tientallen fronten kende op het vlak van spionage.

Deze periode verhaalt over flamboyante, operationele successen, maar ook over fiasco’s van zowel spionage als contraspionage en dit waren dan ook de eerste twee topics van de dag.

Spionage stopte natuurlijk niet van de ene dag op de andere na het einde van de Koude Oorlog. Integendeel, de Sovjets hun KGB werd dan wel ontbonden, hun Russische opvolgers hebben hun spionageactiviteiten nooit stopgezet. Ze bleven actief over de hele wereld en hebben iedere kans benut sinds het tot stand komen van de Russische Federatie.

Spioneren is zeker niet alleen een zaak van de Russen, noch is het iets wat beperkt blijft tot de publieke overheid. Andere naties sturen tot op de dag van vandaag nog altijd spionnen uit met het oog op het clandestien verzamelen van informatie betreffende onderwerpen die een strategisch voordeel kunnen opleveren.

En wat met België dan? Het valt niet te ontkennen dat Brussel een hotspot is inzake globale, politieke aangelegenheden. De geschiedenis leert ons dat de inlichtingengemeenschap en de diplomatieke wereld altijd nauwe banden onderhouden hebben, die zowel noodzakelijk, nuttig als compromitterend konden zijn. Dit heeft er voor gezorgd dat onze hoofdstad altijd al een smeltkroes is geweest voor diverse internationale media, ‘think-tanks’, NGO’s en lobbyisten, maar evenzeer voor inlichtingendiensten. De heer Winants, Administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat, heeft ons een portret geschetst van de eigen situatie en de risico’s die hiermee verbonden zijn.

#### 4.3 Internationale conferentie BISC: “Open source & social media intelligence”

6 December 2013 - Royal Military Academy, Brussels

Every day, we are bombarded with information about a variety of issues: a new scientific discovery, the latest cyber attack, or reports about the use of chemical weapons in Syria. All this information is made available to the general public through sources in the public domain. Within the intelligence community, this public domain is also exploited: it is called open source intelligence (OSINT).

The domain of open sources entails, among others, official documents, newspaper articles, multimedia broadcasting services, but also data derived from websites and social media platforms.

This avalanche of information becomes even more gigantic by the millions of individual people that share with us the details of their personal lives and exploits by using social media. This information that is sometimes of a very private nature is fully available through the internet, visible for all and every purpose. Social media is hot. Most organizations and events have their



own digital space, or are being discussed through social media. The phenomenon received a boost during, and in the aftermath of, the Arab Springs.

This conference reflected on how intelligence services can collect and exploit information derived from open sources and social media. It also raised our attention to certain challenges like perception management, cognitive and social biases, data overload, and required technologies. The conference also provided some practical examples on how social media can be used for intelligence purposes.

This conference featured actors from Belgium, France, ... and the United Kingdom, representing the intelligence community, the military and the academic domain.

## **5 LEZINGEN EN DEBATTEN**

Deze activiteit geeft een meer academische toets aan de organisatie en de dienstverlening van het CPS. Het biedt ruimte om op meer kritische en wetenschappelijke wijze meer diepgang te geven aan bepaalde vraagstukken.

Het CPS staat – en blijft staan – voor grootschalige studiedagen, maar wenst tevens via een aantal kleinschalige alternatieve werkvormen de discussie omtrent de politie en samenleving verdergaand te verdiepen. Het CPS wenst in de toekomst meer dergelijke discussie- en gespreksmomenten als deze, rond specifieke en actuele thema's, te organiseren. Mochten leden of partners hieromtrent suggesties hebben, dan vernemen we dat graag via [secretariaat@politiestudies.be](mailto:secretariaat@politiestudies.be).

Het Centrum hoopt alleszins door de organisatie van deze open discussies bij te dragen tot een constructieve dialoog tussen veiligheidspractici en wetenschap.

### **5.1 Debatnamiddag: “Burgers betrekken bij fenomeenbestrijding”**

18 april 2013, Antwerpen, MAKLU & Garant – Somersstraat 13-15, 2018 Antwerpen

Diefstal in woningen blijft als fenomeen moeilijk te bestrijden. De politie heeft het gevoel dat alles geprobeerd is, toch desondanks de vele acties blijft het fenomeen stijgen.

Hieruit is de noodzaak ontstaan om naar creatieve oplossingen te zoeken.

Verschillende politieregio's in Nederland, die het probleem zwaar hebben aangepakt, hebben hun focus verlegd.

Naast kwalitatieve vaststellingen werden vier bijkomende accenten gelegd:

1. nadruk op preventie
2. aanpak vanuit oogpunt dader
3. partnership als kritieke succesfactor
4. Intelligence Led Policing

Er blijken voor- en tegenstanders te zijn voor deze aanpak.

We organiseerden dan ook op donderdag 18 april 2013 om 14 uur bij de uitgeverij MAKLU & Garant –Somersstraat 13-15, 2018 Antwerpen, een debatnamiddag over het betrekken van burgers bij het bestrijden van bepaalde criminele fenomenen.

We startten met een toelichting over de initiatieven in Antwerpen gericht op het betrekken van burgers bij het opsporen van potentieel risicovolle toestanden en hielden aansluitend een debat over de opportuniteit en de mogelijke randvoorwaarden van een dergelijke aanpak.

Vragen rezen hierbij: In welke mate dient partnership tussen burgers en politie gebaseerd te zijn op wederkerigheid? Is burgerparticipatie meer dan enkel informatieverschaffing van burgers aan politie? Wat betekent dat dan? Dient empowerment hier al dan niet deel van uit te maken? Hoe vermijden dat samenwerking gepercipieerd wordt als 'klikken'?

## 5.2 Debatavond : “Welke toekomst voor Dirco’s en Dirjud’s?”

22 mei 2013, Mechelen Raadszaal van het Stadhuis, Grote Markt 21, Mechelen (Hoofdingang, kant Grote Markt)

Bij herhaling wordt vandaag de vraag gesteld of België als “klein land” met 195 autonome politiezones wel de uitdagingen aankan die zich in een hedendaagse geglobaliseerde samenleving stellen.

Korpsen moeten voldoende solied zijn om op te kunnen tegen de uitdagingen die zich vandaag stellen, zo houden voorstanders voor. Is dat zo, of wordt het gevaar van bureaucrativering hiermee groter, en wordt politie hierdoor een log apparaat? Of is het een opportuniteit om deze grotere zones beter af te stemmen op de te herschikken gerechtelijke territoria? Of is het voor de hand liggend afstemming te zoeken met de provinciale schaal? Hoever staat het daar overigens mee, met die gerechtelijke en bestuurlijke hervorming?

Andere observatoren beklemtonen echter het belang van de lokale verbondenheid.

Tijdens een debatavond gingen we verder in op de vraag in welke mate de federale component van de geïntegreerde politie beter afstemming kan zoeken met de veranderende realiteit? Hoe moet dat gaan in de toekomst, met hervormde gerechtelijke en provinciale realiteit? Hoe sluiten daar dan de FGP’s best op aan en hoe kunnen zij zich hierop voorbereiden? Of moeten de Dirco’s aansluiting zoeken op provinciaal niveau, en welke manier moet dat dan? Daarenboven dringen zich een reeks van vragen op over afstemming met andere operationele schalen van hulpdiensten, zoals deze van de brandweer en de medische diensten.

Tal van vragen dringen zich op. Het CPS wou, aansluitend op haar studiedag over schaalveranderingen van 28 februari 2013, hieraan een specifieke debatavond wijden.

## 6 Opleidingen

Voor het overige organiseert het CPS ook gespecialiseerde opleidingen. Hiermee speelt het CPS in op een specifieke vraag vanuit de praktijk.

- Cursus analyse van schriftelijke verklaringen (SCAN): 3-daagse basis cursus: 9-11 september 2013  
Het Centrum voor Politiestudies geeft, in samenwerking met de Oost-Vlaamse Politieacademie (OPAC), al 12 jaar aan de Amerikaanse psycholoog (BA-1974), criminoloog (MA-1978) en polygrafist Avinoam SAPIR de gelegenheid zijn basis cursus SCAN (Scientific Content Analysis) te doceren (1). Hij doceert deze cursus sinds 1984 in de politieacademies van vooral Engelstalige landen zoals de VS, Canada en Australië.
- Cursus analyse van schriftelijke verklaringen (SCAN): 2-daagse vervolgcursus: 16-17 september 2013  
In 2013 werd ook 2-daagse gespecialiseerde cursus ingericht worden waarbij enkel de personen toegelaten worden die de basis cursus in het verleden reeds volgden.

## 7 ONDERZOEKSBEVORDERING

Eén van de kerndoelstellingen van het CPS is **het stimuleren en organiseren van onderzoek en studie van politievraagstukken**. Dit betekent niet per sé dat in de schoot van het CPS wetenschappelijk onderzoek gevoerd wordt. Na 2010 zal het CPS immers zelf geen onderzoek meer voeren maar wat de vereniging wel wenst te realiseren is enerzijds het signaleren van nuttige onderzoeksthema's aan opdrachtgevers van wetenschappelijk onderzoek ter gelegenheid van de themazetting.

Anderzijds wil de vereniging initiatieven nemen die toelaten resultaten van wetenschappelijk onderzoek te valoriseren en te vertalen naar het beleidsniveau en de politiepraktijk. Het CPS kan onderzoekscentra en -groepen aanmoedigen om bepaalde wetenschappelijke onderzoeken te initiëren.

De vereniging zelf zet zich in om het onderzoek naar en van veiligheid te bevorderen. Zij doet dit bijvoorbeeld door de toegankelijkheid te verhogen van onderzoekssettings en -data.

Zo organiseert het CPS studie(namid)dagen in samenwerking met academische partners met het doel onderzoeksresultaten te valoriseren en bekend te maken.

De studie(namid)dagen die in dit kader in 2013 georganiseerd werden zijn:

#### 7.1 CPS-coproductie: “De politierol bekeken door de bril van de burger”

Studienamiddag in samenwerking met de Vrije Universiteit Brussel

5 februari 2013, Vrije Universiteit Brussel, Campus Etterbeek, Blok D, Promotiezaal 2.01

De studie van de politierol in onze samenleving wordt gekenmerkt door discussies waarbij men vaak één van de meest fundamentele actoren vergeet, namelijk de burger. De wetenschappelijke studie van de politiepraktijk over de hele wereld komt steeds tot de zelfde bevinding: de burger stuurt in een belangrijke mate de politie aan.

In het doctoraatsonderzoek van Isabel Verwee wordt de politierol gedefinieerd als een bundel van verwachtingen die burgers hebben ten aanzien van de politie. Er werd door middel van semigestructureerde interviews – bij 120 inwoners van verschillende leeftijden die wonen op het platteland of in de stad – nagegaan hoe zij precies denken over de politie, wat zij van haar verwachten en welke betekenis de politie heeft.

Dit proefschrift illustreerde hoe caleidoscopisch de verwachtingen en betekenissen zijn. Dit impliceert onder meer dat de burger niet enkel wakker ligt van bijvoorbeeld de criminaliteitsbestrijdende rol van de politie maar dat de politie ook symbool staat voor heel wat andere zaken (controleren en patrouilleren; informeren en communiceren; verkeer; orde; problemen oplossen; hulpverlening; een nauw contact, ...). Er werd tevens vastgesteld dat één van de meest fundamentele verwachtingen te maken heeft met het gedrag van een politiemans/vrouw waarbij gedragingen zoals vriendelijkheid, objectiviteit en neutraliteit centraal staan.

Deze studienamiddag ging dieper in op de politierol en de relatie tussen de politie en de bevolking in de samenleving. Er werd vooreerst een academische reflectie gegeven door Professor dr. Els Enhus, tevens promotor van het betreffende doctoraatsonderzoek. Er werden vervolgens enkele belangrijke onderzoeksresultaten van dit proefschrift door dr. Isabel Verwee gepresenteerd. Vanuit politionele hoek reageerden de korpschefs uit de gebieden waarin de verwachtingen van de burger werden bestudeerd, namelijk korpschef Filip Rasschaert van politiezone Gent en korpschef Philippe De Cock uit politiezone Brakel/Horebeke/Maarkedal/Zwalm. Er werd navolgend ingegaan op de vraag hoe een burgemeester omgaat met allerhande veiligheidsvragen van de burger en wat hij verwacht van de politie. Deze vragen werden beantwoord door burgemeester Luc Martens die voorzitter is van het bestuur van de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten. Deze studienamiddag werd afgesloten met een academische reflectie waarin de vraag: “Hoe omgaan met deze diversiteit aan verwachtingen en betekenissen?” centraal stond. Deze reflectie werd gegeven door Professor dr. Jan Terpstra.

## 7.2 CPS-coproductie: “Cameratoezicht slim bekeken. Over de effectiviteit van cameragebruik in de openbare ruimte”

18 juni 2013, Zebrastraat Gent

Het aantal steden en gemeenten dat in het laatste decennium in de strijd tegen criminaliteit en onveiligheid koos om camera's in de publieke ruimte te plaatsen, stijgt zienderogen. Het onderwerp is in het recente verleden dan ook vaak de inzet van hevige, bij momenten zelfs politiek-filosofische discussies. Het heersende debat waarvan de argumenten genoegzaam bekend zijn, doet evenwel sterk gepolariseerd aan: tegenstanders van cameratoezicht schermen met het recht op privacy, voorstanders roepen de dwingende eis voor meer veiligheid in.

Dit debat wilden we tijdens deze studienamiddag bewust niet voeren. Graag legden we de focus op de effectiviteit van camera's en de lessen die hieruit kunnen worden getrokken voor de praktijk.

Tijdens deze namiddag presenteerden we in dit kader de belangrijkste onderzoeksbevindingen van de studie 'Cameratoezicht in de openbare ruimte, een kwantitatieve analyse', uitgevoerd door het Expertisecentrum Maatschappelijke Veiligheid, Katho, departement Ipsoc, in opdracht van de FOD Binnenlandse Zaken. In eerste instantie werd er aandacht geschonken aan het effect van camera's op de beleving van de burgers. Tot slot focusten we op de lessen die we hieruit kunnen halen voor de praktijk. Verder wou deze studienamiddag stil staan bij de inzet van camera's in Vlaanderen: waar worden ze ingezet? Welke systemen worden gebruikt en met wel doel worden ze ingezet? Met andere woorden, worden camera's afgaande op de onderzoeksbevindingen, slim ingezet? Tot slot lieten we 2 politiezones aan het woord: hoe hebben zij hun camerabeleid efficiënt uitgebouwd en vorm gegeven en wat kunnen andere zones hier uit leren?

## 7.3 CPS-coproductie: “Discretionaire ruimte bij uitvoerende politieambtenaren”

26 september 2013, Zebrastraat Gent

Tijdens deze studienamiddag werden enkele onthutsende vaststellingen inzake de Belgische politiewerking naar voren gebracht. Met haar doctoraatsonderzoek naar handelingsruimte binnen de bestaande beleidsvoering gaf Fien Gilleir een beeld weer, waarbij de criminologische werkelijkheid van het politiewerk wezenlijk afwijkt van juridische ficties die tot op vandaag gehanteerd worden.

De praktijk van vrijheidsberoving illustreert op treffende wijze op welke manier het spanningsveld tussen beleidssturing en uitvoeringswerk in een zekere beleidsvrijheid ('grijze zone') resulteert op niveau van individuele politie-inspecteurs, hoewel daar juridisch geen enkele ruimte voor wordt gelaten. De doorgaans juridisch-technische fictie van full-enforcement, die niet aangepast blijkt aan de praktijk op de werkvloer, werd op een indringende manier geanalyseerd aan de hand van unieke, empirische data. De studiedag bracht erg vernieuwende en uitdagende inzichten, die een grote relevantie inhouden voor gezagsdragers en leidinggevenden binnen de politie bij het sturen en controleren van uitvoerende politiemensen.

Tijdens deze studienamiddag werd op deze bevindingen gereflecteerd door praktijkmensen en een academicus.

#### 7.4 CPS-coproductie: “De wijk achter de Botsing. Hoe buurten omgaan met regelgedrag, sociaal conflict en wanorde en hoe de politie dit aanpakt.

22 oktober 2013, congrescentrum De Finale te Antwerpen-Berchem

De afgelopen tien jaar hebben zich in veel Europese steden met enige regelmaat ernstige sociale ordeverstoringen en botsingen voorgedaan. Veel van deze botsingen hangen, direct of indirect, samen met maatschappelijke achterstand en problematische interetnische verhoudingen.

Het is dan ook geen toeval dat deze ordeverstoringen en botsingen zich vooral voordoen in stedelijke wijken en buurten met een cumulatie van economische en sociale achterstandsproblemen en een multi-etnische samenstelling van de bevolking. Veel van deze ordeverstoringen zijn daarnaast gerelateerd aan jeugdproblemen die zich in deze stedelijke wijken voordoen, zoals overlast, criminaliteit, maatschappelijke uitsluiting, verveling, gebrekkige integratie, een moeizame relatie met dominante instituties en beperkte perspectieven. Andere botsingen en rellen vinden een aanleiding in interetnische conflicten, maar vinden hun voedingsbodem in wijken met sociale achterstandsproblemen om te escaleren. De wijk is dus zowel een plaats waar conflicten genereren als ook escaleren.

De politie krijgt op verschillende manieren met deze ordeverstoringen te maken. In sommige gevallen heeft zij tot taak de orde in de betreffende wijken en buurten te herstellen, te helpen om conflicten te de-escaleren of de achterliggende problemen van de spanningen (zoals jeugdoverlast, criminaliteit of drugshandel) aan te pakken. In andere gevallen wordt de politie, direct of na verloop van tijd, zelf partij in het conflict, soms omdat bepaalde groepen zich tegen de politie als vertegenwoordiger van overheid en gezag verzetten.

Tijdens deze studienamiddag werd verslag gedaan van een onderzoek naar ernstige ordeverstoringen in België en Nederland. De conflicten in de bestudeerde wijken situeren zich op een continuüm van botsingen, kleine ordeverstoringen en rellen. Centraal in dit onderzoek staat de vraag welke omstandigheden en factoren in de betreffende wijken en buurten bijdragen aan deze spanningen en ordeverstoringen. Op welke wijze dragen de verhoudingen in de wijk bij aan het ontstaan van spanningen, botsingen en ordeverstoringen? Pas daarna komt in dit onderzoek het politietoetreden aan bod, door de vraag te stellen hoe de politie omgaat met deze ordeverstoringen en de daaraan ten grondslag liggende wijkgebonden omstandigheden en achtergronden.

Het onderzoek “Wijk achter de botsing” werd uitgevoerd door een team van onderzoekers uit Nederland en België. Het onderzoek in de twee Nederlandse wijken werd verricht door medewerkers van het Criminologisch Instituut van de Radboud Universiteit te Nijmegen. Het Belgisch deel van het onderzoek werd uitgevoerd door de onderzoeksgroep ‘Governance & Policing Security (GaPS), in samenwerking met de onderzoeksgroep ‘Sociale Veiligheidsanalyse’ (SVA), beide verbonden van de Universiteit Gent.

## **8 PUBLICATIES**

### **8.1 Cahiers Politiestudies**

De Cahiers Politiestudies is een kwartaalreeks, die zich richt op hoogstaande, kwalitatieve bijdragen over politieke vraagstukken en fenomenen die de politie interesseren. De kwartaalreeks is multidisciplinair opgezet, waarbij de criminologen een prominente plaats krijgen naast andere disciplines.

In deze reeks kunnen, naast Nederlandstalige publicaties, ook Engelstalige bijdragen hun plaats vinden. De reeks wordt begeleid door een redactieraad waarin onder meer leden zetelen van het Centrum voor Politiestudies (BE) en de Stichting Maatschappij, Veiligheid en Politie (NL).

De redactieraad waakt over de kwaliteit van de ingediende manuscripten dankzij een double blind peerreview-procedure en ontwikkelt een proactief beleid met het oog op het samenstellen van thematische volumes. Daartoe worden gasteditoren in België en Nederland aangezocht.

Op dit moment telt het Cahier een oplage van ongeveer 1000 exemplaren.

### **Jaargang Cahier Politiestudies 2013:**

• **Cahier Politiestudies (februari 2013), Jg. 2013/1, n° 26 (Antwerpen/Apeldoorn: Maklu)**

Themanummer : Schaalveranderingen (nederlandstalig)

Editoren : Elke Devroe, Paul Ponsaers, Marleen Easton, Lex Cachet, Guus Meershoek

Beleidsmatig duikt de roep om schaalverandering in het politie- en het justitiedomein te pas en te onpas de kop op. In België wordt gedacht aan een vermindering van het aantal gerechtelijke arrondissementen van 27 naar 11, waardoor deze zouden samenvallen met de bestuurskundige indeling van de provincies. Hierdoor zou het parket efficiënter en vooral kostenbesparender moeten gaan werken. De inkapseling van kleine zones in grotere politiezones, en een algemene drastische beperking van het aantal politiezones, zou economische schaalvoordelen kunnen realiseren en concurrentiële diensten kunnen uitschakelen. In Nederland komt één Nationale Politie met één korpschef die tien territoriale eenheden kent. Van regio's zal dan geen sprake meer zijn. De ratio achter deze schaalveranderingen is meestal het spreiden van kosten, het vergroten van netwerking tussen diensten en het ontsluiten van informatiestromen. Dit Cahier onderzoekt de huidige tendensen inzake schaalveranderingen in het politie-, en justitiedomein, gaat op zoek naar de voor- en nadelen en gaat een discussie aan over de wenselijkheid en/of haalbaarheid ervan (ISN-nummer : 1784-5300).

• **Cahier Politiestudies (mei 2013), Jg. 2013/2, n° 27 (Antwerpen/Apeldoorn: Maklu)**

Themanummer : Mensenrechten en Politie (nederlandstalig)

Editoren : Jannie Noppe, Veerle Pashley, Paul de Hert, Wim Huisman

De relatie tussen mensenrechten en politie wordt steeds belangrijker en actueler. Mensenrechten in de breedste betekenis van het woord omvat al die rechten waar burgers aanspraak op kunnen maken, zoals bescherming van de persoonlijke levenssfeer en privacy. De politie heeft hierdoor een ambivalente rol. Enerzijds is zij een beschermer van mensenrechten. Anderzijds kan zij vanuit haar gelegitimeerde machtspositie handelingen toepassen die balanceren op de dunne grens tussen mensenrechtenschendingen en mensenrechtenvrijwaringen. Deze grens is allerm minst eenvoudig te trekken en de vraag dringt zich op in welke mate de politie in onze samenleving hiermee om kan gaan. In dit Cahier wordt –naast de relatie tussen mensenrechten en politie- ook de concrete praktijk van Salduz bestudeerd en de toepassing van dit arrest in België en Nederland. Enkele concrete praktijkvoorbeelden komen hierbij aan bod (ISN-nummer : 1784-5300).

• **Cahier Politiestudies (september 2013), Jg. 2013/3, n° 28 (Antwerpen/Apeldoorn: Maklu)**

Themanummer : Vernieuwing in de Opsporing (nederlandstalig)

Editoren : Paul Ponsaers, Jan Terpstra, Christianne De Poot, Marc Bockstaele, Lodewijk Gunther Moor

De afgelopen vijftien jaar werden gekenmerkt door nieuwe ontwikkelingen in het politieke opsporingsbeleid. Deze zijn deels te wijten aan nieuwe criminaliteitsvormen en deels aan organisatorische wijzigingen in het politiebestedel. Bijkomende vernieuwingen in de opsporingstechnieken (onder meer in de forensische sfeer), in de beschikbare opsporingsbevoegdheden (BOB-wetgeving, BOM methoden), in de professionele capaciteit door de intrede van nieuwe beroepsgroepen (recherchekundigen, criminaliteitsanalysten, forensisch specialisten), in de kwaliteitszorg en in de sturing en verantwoording van de opsporing. De opsporingsfunctie is voorwerp van veel discussie en kritiek. In dit Cahier wordt op al deze ontwikkelingen ingegaan en worden de onderliggende overwegingen daarbij bestudeerd. Tevens wordt de vraag gesteld wat er van die vernieuwingen in de praktijk terecht kwam en welke effecten (bedoelde en onbedoelde) zij met zich mee brachten (ISN-nummer : 1784-5300).

• **Cahier Politiestudies (december 2013), Jg. 2013/4, n° 29 (Antwerpen/Apeldoorn: Maklu)**

Themanummer : Illegale en Informele Economie (nederlandstalig)

Editoren : Dominique Boels, Lieselot Bisschop, Edward Kleemans, Kees Van der Vijver

Economische activiteiten kunnen op een continuüm van legaal/formeel, over informeel tot illegaal worden gesitueerd. In onze hedendaagse samenleving is de manifestatie van economische activiteiten op dit continuüm een maatschappelijke realiteit en dit in diverse sectoren. Dit Cahier verschaft inzicht in dit continuüm van legaliteit, informaliteit en illegaliteit. In theoretische, empirische en praktijkgerichte bijdragen komen de fenomenen informele en illegale economie aan bod. Nagegaan wordt waar deze verschillende economische activiteiten mogelijk raakvlakken hebben met (georganiseerde) criminaliteit. Op welke manieren komen diverse actoren in de veiligheidsketen in aanraking met informele en illegale economische activiteiten en hoe gaan ze ermee om? Dit Cahier verduidelijkt de theoretische concepten formele, informele en illegale economie en toont aan dat het onderscheid tussen deze begrippen in praktijk niet steeds even duidelijk is, omdat de diverse vormen van economische activiteiten op een dunne grens tussen illegaal, crimineel, informeel en legaal te vinden zijn (ISN-nummer : 1784-5300).

## 8.2 Reeks politiestudies

In de Reeks Politiestudies verschijnen maatschappelijk relevante geschriften over veiligheidgerelateerde onderwerpen.

Alle bijdragen zijn wetenschappelijk onderbouwd en onderworpen aan peer review. Deze peer review wordt gestuurd door een onafhankelijke academische editorial board, en verricht door interne en/of externe referees. Zowel bundels als monografieën vinden hun plaats in deze reeks.

### Editorial Board:

Prof. Dr. Paul Ponsaers, gewoon hoogleraar• emeritus Criminologie en Rechtssociologie verbonden aan de Universiteit Gent, Faculteit Rechtsgeleerdheid, Vakgroep Strafrecht & Criminologie.

Prof. Pieter Tops, lid van het College van• Bestuur van de Nederlandse Politieacademie en hoogleraar bestuurskunde in Tilburg.

Prof. Dr. Willy Bruggeman, BeNeLux Universitair•Centrum (BUC) en voorzitter van de Belgische Federale Politieraad.

### Verschenen:

1. Salduz - Bijstand van advocaten bij verhoren (M. Bockstaele, E. Devroe, P. Ponsaers)
2. A swelling culture of control? De GAS-wet in België (E. Devroe)
3. Police Investigative Interviewing - A New Training Approach (L. Smets)
4. De politierol bekeken door de bril van de burger (I. Verwee)
5. Evoluties in Verhoortechnieken (M. Bockstaele, P. Ponsaers)

6. Cameratoezicht (E. De Pauw)
7. De wijk achter de botsing (C. Liedenbaum, L. Descheemaeker et al.)
8. Discretionaire ruimte bij de Belgische lokale politie (F. Gilleir)

### 8.3 Cahiers Inlichtingenstudies

De doelstelling van deze cahiers is om de Belgische inlichtingengemeenschap onderwerp te maken van reflectie en discussie. Deze nieuwe cahiers zijn het resultaat van de inzet van een aantal praktijkmensen en academici die een wetenschappelijke belangstelling aan de dag leggen voor het ruime domein van de inlichtingenstudies.

Het Belgian Intelligence Studies Center is een inhoudelijk autonoom functionerende groep binnen het Centrum voor Politiestudies vzw met een afgevaardigde in de algemene vergadering. Van in het begin werd echter de keuze gemaakt om het BISC naar vorm en inhoud Belgisch te maken. Dit resulteert in het gegeven dat elkeen er in de gesproken en geschreven tussenkomsten zijn eigen moedertaal hanteert met erkenning van de gelijkwaardigheid van de andere talen.

#### Verschenen:

1. M. Cools, E. Debruyne, F. Franceus, M. Hellemans, P. Leroy, R. Libert, V. Pashley, G. Rapaille, D. Stans en A. Winants (Eds.)  
(Cahiers Inlichtingenstudies - BISC nr. 1)
2. M. Cools, E. Debruyne, F. Franceus e.a. (eds.)  
(Cahiers Inlichtingenstudies - BISC nr. 2)
3. *M. Cools, E. Debruyne, F. Franceus, eds.*  
(*Cahiers Inlichtingenstudies - BISC nr. 3*)

## 9 PERSONEEL

De administratieve kracht, Nathalie Roegiers, Niveau A werkte in 2013 4 dagen per week voor het CPS. Zij wordt rechtstreeks tewerkgesteld door het CPS.

## 10 FINANCIËN

- In 2013 werd een subsidie aangevraagd van 15.000 euro bij de Federale Politie, maar deze werd niet toegekend wegens besparingen bij de overheid. De Federale Politie stelt wel een kantoorruimte ter beschikking van het CPS.
- In 2013 zette het CPS in op de verdere uitbouw van het structureel partnership. De inkomsten uit het structureel partnership bedroegen in 2013 ongeveer 18.000 euro. In ruil hiervoor organiseerde het CPS enkele activiteiten (lezingen en debatten) en ontvingen de structurele partners 10 % korting op de inschrijvingsprijs op de activiteiten.
- De kloof tussen het bedrag van de structurele inkomsten en de vaste loon- en werkingskosten is zeer groot. Desondanks slaagde het CPS er in 2013 in een break-even resultaat te realiseren.

Gent, 15 april 2013

I.o. Nathalie Roegiers, Secretaris

Voor Paul Ponsaers, Voorzitter Centrum voor Politiestudies vzw